

Det mest specialiserede socialområde.

Medlemmerne af Region Hovedstadens handicapråd har modtaget dokumenter til høring om en rammeaftale for 2023 og 2024 – et hoveddokument og to bilagsdokumenter på 23 hhv. 93 sider.

Det fremgår af dokumenterne, at såvel udredning og beslutninger som finansiering sker i den enkelte bopælskommune, og samarbejdet foregår således tværkommunalt via KKR og en række af tilbuddene udbydes og drives for kommunernes regning af Region Hovedstaden.

Inden for området som vedrører blinde og stærkt svagsynede, ældre, personer med tillægshandicap af kognitiv eller psykisk art, findes en række tilbud i institutioner, som udfører en række opgaver i henhold til Servicelovens §§ 104, 105, 107-109.

Det drejer sig om kommunikationscentre i Hillerød, på Ryvangs Allé i Hellerup, Bredegård i Fredensborg (som er blevet selvejende) og Solgaven, plejehjem i Farum.

Hertil kommer Institut for blinde og Svagsynede på Rymarksvej i Hellerup, som udfører uddannelse, har bosteder, yder rådgivning og har en form for STU og beskæftigelsestilbud for synshandicappede og personer med kognitive udfordringer som følge af hjerneskader.

Der er fastsat en række regler om sagsbehandling, visitation, afregning for ydelser m.v. og der er i det udsendte materiale også angivet et på rapportskrivningstidspunktet tal for antal borgere, som modtager ydelser.

Nedenfor nogle generelle synspunkter, idet det ikke er muligt at kommentere de enkelte detaljer i det fremsendte materiale, især ikke inden for den givne snævre tidsramme.

Forskelle mellem kommuner i anvendelse af eksisterende tilbud

For personer, som er synshandicappede, alderssvækkede, som kan have tillægshandicaps i form af kognitive og psykiske/fysiske funktionsnedsættelser, er deres behov for særlig tilrettelagt service den samme, uanset hvilken kommune de bor i på tidspunktet for vurdering og visitation.

Desværre er der store forskelle på, hvilke kriterier som anvendes ved vurdering og eventuel visitation fra

kommune til kommune. Nogle indser, at de særlige tilbud vil give den enkelte borger livskvalitet og mulighed for at færdes og leve et så kvalitativt acceptabelt liv som muligt, mens andre kommuner afviser at anvende de særlige specialiserede tilbud og henviser de nævnte borgere til de almene tilbud, fx på plejehjem, selv om disse på ingen måde er indrettet på at kunne rumme sådanne borgere, hverken personale-kompetencemæssigt eller fysisk/tilgængelighedsmæssigt.

Dette er meget uheldigt, og en langt mere ensartet håndtering og visitation bør ske på tværs af kommunerne, uanset disses ”politiske farve”, økonomiske grundlag og andre forskelle.

KKR-samarbejdet

Det samarbejde, som nævnes i det udsendte materiale, og som er en af grundstenene i ordningen, fungerer på mange måder ringe.

Selv om der tidligere er lavet undersøgelser fra andre sjællandske kommuner, som dokumenterer de fordele af såvel økonomisk som behandlingsmæssig art, såfremt KKR-arbejdet styrkes og sættes i system, er det rådsmedlemmernes indtryk, at der mellem mange kommuner er et dårligt samarbejde, en silotænkning og en uvilje til at lade sig inspirere af andre kommuner og opnå optimale resultater ved en synergi-tænkning. Her ville en større ensartethed i behandling og visitation i høj grad profitere af et øget og bedre KKR-samarbejde.

Nedgang i kompetencer, engagement og ekspertise

For cirka 30 år siden fandtes en række kompetencecentre for handicapgrupper og psykiatriske diagnosegrupper, hvor der såvel på det videnskabelige som på det personalemæssige område var en stor specialviden, som indebar, at bl.a. kommunerne og regionen let kunne få kvalificerede indspil og henvisninger fra disse centre.

Udviklingen med en gradvis sammensmeltning af disse centre over nogle stadier til det, som i dag er VISO under Socialstyrelsen har næsten fuldstændig strippet dette organ for specifik, kvalificeret og målrettet viden om de enkelte målgrupper. Herfra kan man henvise til tilbud/institutioner, mens en første overordnet viden om de enkelte diagnosegrupper/handicapgrupper og hvorledes man hurtigt, effektivt og kompetent kan iværksætte tiltag for fx at få gode forløb i gang stort set ikke kan findes i VISO.

En forudsætning for at komme disse dybtliggende problemer til livs er at regionerne - her Region Hovedstaden – styrker sin indsats og sine tilbud på ekspertise- og visitationsområdet på det mest specialiserede socialområde.

Det mest specialiserede socialområde

Med afskaffelse af amtskommunerne ved strukturreformen i 2007 blev såvel handle-, visitations- som det finansielle ansvar overgivet til kommunerne.

I hovedstadsregionen er der 29 af slagsen, og, som nævnt ovenfor, er der i dag hverken nogen form for enhedsbehandling, ens visitation eller samlet ekspertise. Den er meget fragmenteret og må nærmest at være tilfældig og afhænge af, om der i den enkelte kommune enten er enkeltpersoner, som har en hukommelse, som kan bruges, eller om der er handicapråd eller forældregrupper eller andre frivillige ressourcegrupper, som kan spille ind.

Det var Danske Handicaporganisationers håb, og med dem en række handicaporganisationer og diagnoseorganisationer som havde håbet, at socialministeren ville tage sit løfte alvorligt om at sikre nogle specialeplanlignende foranstaltninger samt – som et forsøg – løfte udvalgte grupper fra det fragmenterede kommunale niveau til noget mere samlende og koncentreret i regionerne, her Hovedstadsregionen.

Desværre har socialministeren ikke på nogen måde levet op til de forventninger, som ovennævnte grupper havde, og henvisnings- og finansierings-kompetence og -ansvar ligger stadig i de enkelte kommuner, og det virker, som om skridt i en ændring af håndtering af det mest specialiserede socialområde i bedste fald først vil ske omkring 2030.

Derfor skal der lyde en opfordring til, at Hovedstadsregionen i løbet af de næste to år, i 2023 og 2024, tager et ønsket og nødvendigt initiativ i retning af – på udvalgte områder – at gøre forsøg med at trække dele af det nævnte område hjem til regionen.

Det er udvalgets opfattelse, at det vil indebære:

- .: Mere synergi
- .: En mere hensigtsmæssig brug af ressourcer
- .: Mulighed for koncentration af mere ekspertise og kompetence
- .: Kortere og mere effektive indsatser
- .: Mere tilfredshed hos såvel personer omfattet af udvalgte grupper og disses slægtninge / nærtstående.

Det er udvalgets bestemte opfattelse, at der vil kunne ses en win-win effekt såvel økonomisk, som udrednings- og indsatsmæssigt, ligesom dedikerede specialeplaner i forhold til de udvalgte grupper – som gerne skulle udbredes til alle grupper inden for det mest specialiserede socialområde – vil kunne opnås inden for overskuelig tid.

På vegne af Hovedstadsregionens Handicapråd

John Heilbrunn